

Cudzie slovo láska

Erin McCahanová

Cudzie slovo láska

Cudzie slovo láska

Erin McCahanová

Libri
FORTUNA

Original title: Erin McCahan: LOVE AND OTHER FOREIGN WORDS
Copyright © 2014 by Erin McCahan

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2014
Translation © Marína Gálisová, 2014
Cover design © Milan Očenáš, 2014

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Petra Kýšková
Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-283-6

Venujem svojmu manželovi Timovi.

PRVÁ KAPITOLA

Toto sa musí dať vyriešiť.

Ležím na Stuovej posteli, lámam si hlavu nad vzorcami, zízam na strop, ale vidím iba iksy a ypsilony, zátvorky a otázniky. Stu sedí za klávesmi na druhej strane izby chrptom ku mne, občas zahrá kombináciu akordov a zapíše do notového zošita či vymaže z neho nejaké hudobné hieroglyfy.

„Nejde to,“ hlesnem. „Je tam priveľa premenných.“

„Veď som vravel.“

„Lenže ja to musím zistiť.“

„Myslím, že bez toho prežiješ. Ja teda rozhodne áno.“

Posadím sa, posuniem si okuliare a v tehlovočervenom páse na jeho deke, ktorá pripomína mexické pončo, si všimnem uvoľnenú nitku.

„Toto musíš opraviť, lebo sa ti rozpára celá deka,“ poviem.

„Opraviť? A čo?“

Vysvetlím mu to.

„Netreba, len to vytiahni a bude.“

„Nič nebudem vyťahovať.“

„Tak to ignoruj.“

„Je ti jasné, že pod touto dekou nemôžem spať, kým tú nitku nedáš do poriadku? Celú noc ma to bude mátať.“

„A chcela si pod ňou spať?“ prehodí a skúmavo na mňa pozrie ponad plece.

„Teraz už v nijakom prípade nechcem.“

„Naznačuješ, že predtým si chcela?“

„Naznačujem, že nech už budem v budúcnosti spať kdekolvek, pod touto dekou určite nie.“

„Nevedel som, že naše kamarátstvo zahŕňa aj nocľahy. Kedy sa začneme navzájom česať?“

„Onedlho. Rada by som ťa videla s natupírovanými vlasmi.“

„Okej, počúvaj,“ povie Stu a začne precízne hrať úchvatný zvonivý úvod k jednej z najlepších piesní všetkých čias *Come Sail Away*. (Hudbu a text zložil Dennis DeYoung, bývalý spevák skupiny Styx a teraz skladateľ, broadwayský herec a z každej stránky mimoriadny človek. Som presvedčená, že vo voľnom čase po celej krajine zachraňuje uviaznutých motoristov, naháňa vreckových zlodejov a venuje sa darcovstvu krvi aj krvnej plazmy, až kým mu to Červený kríž pre jeho vlastné dobro dočasne nezatrhne. Niekde v šatníku má určite supermanský plášť.)

Potom sa Stu rozospieva. Pokiaľ moja poslucháčka skúsenosť siaha, len v jeho podaní vyznejú skladby Dennisa DeYounga tak, ako si zaslúžia, a to je z mojej strany najväčší kompliment, aký môžem spievajúcemu človeku zložiť. Stu spieva vo viacerých tóninách a je hudobne taký nadaný, že vedúci nášho stredoškolského speváckeho zboru sa s ním často radí pri obsadzovaní účinkujúcich do muzikálov a ansámblov. Ja mám iba priemerný hlas a som absolútne neschopná hrať na hudobných nástrojoch. Keď som mala deväť rokov, šesť mesiacov som chodila na klavír a bolo to najdlhších šesť mesiacov v mojom živote. Klavírna hra mi nedá-

vala zmysel a učiteľka mi odmietala odpovedať na celý zoznam otázok. Prečo sa na kláves udiera vždy presne určeným prstom? Prečo tam musí byť legatový oblúčik? Načo je komu tlmiači pedál, nestačí jednoducho nezahrať tón? Prečo ma neučíte, ako sa tento nástroj ladí? Prečo neexistujú modré klavíry? No vážne, prečo neexistujú modré klavíry?

Obe sme boli veľmi šťastné, keď mi rodičia dovolili s klavírom prestať.

Tesne predtým, ako sa tempo skladby *Come Sail Away* zrýchli, Stu prestane spievať a spustí jej klasickú verziu, niečo medzi menuetom a koncertom, akoby ju zložil sám Johann Sebastian. Keby som to nevidela na vlastné oči, prisahala by som, že to hrá viac ako jeden klavirista.

Neprejdú ani dve minúty, Stu preruší hru a obráti sa ku mne.

„Ďalej som sa zatiaľ nedostal.“

„Mne sa to páči.“

„Tvoja spokojnosť, môj cieľ,“ povie a z druhej strany chodby zakričí Sophie: „Tak to nie je!“

„Je, ale podľa mňa!“ odvrkne Stu.

„Lenže ty si extrémny čudák!“

„A ty si obyčajná cica mica!“

„Čudák!“

„Cica!“

„Stačilo,“ ozve sa ich mama, ktorá práve nazrela do Stuovej izby. „Josie, zostaneš na večeru?“ spýta sa ma.

„Vďaka, teta Pat, ale nemôžem. Dnes večer k nám príde Kate a ja z nej chcem konečne vytiahnuť nejaké pikošky o najnovšom frajerovi. Mimochodom, zatiaľ ho nikto z nás nevidel.“

„Chceš ju vypočúvať? Josie, veď...“

„Musím. Je to pre jej dobro.“

„Jej dobro?“ jednohlasne sa spýtajú Stu aj jeho mama a teta Pat sa na tom pobaví oveľa viac ako on.

„Áno. Musím zistiť, či je s ním všetko v poriadku, lebo pravdepodobne nie je, a to tvrdím z troch dôvodov.“

Teta Pat skepticky zdvihne obočie, ale čaká. Občas to robí aj Stu.

„Po prvé...“ Na dôraz zdvihnem ukazovák. „Ani jeden z jej frajerov nebol úplne okej. Po druhé...“ Opäť zdvihnem prst. „Chodí s ním štyri mesiace, a ešte ho k nám neprivedla, takže pravdepodobne niečo skrýva. A po tretie, čo súvisí s dôvodom číslo jeden, Kate nezdedila ani štipku z úsudku, čo má Maggie,“ spomeniem našu najstaršiu sestru, „pokiaľ ide o balenie chalanov, ktorí sú pre ňu vhodní.“

„A ty si z neho niečo zdedila?“ spýta sa Stu.

Zmraštím sa a spomeniem si na školský ples. Až potom odpoviem: „Viem jej vybrať lepšie, ako si vie vybrať sama. A viete prečo? Lebo nie som zaslepená láskou tak ako ona. Pristupujem k tomu oveľa logickejšie.“

„Tebe sa nepáčil nikto, s kým chodila,“ namietne Stu.

„Môj názor vždy sformoval dotýčný chalan.“

„Uhm. A čo podľa teba nesedelo na jej poslednom frajerovi?“

„Kukurica.“

„Kukurica?“ začuduje sa teta Pat.

„Kukurica,“ zopakuje Stu.

„Chalan jedával len kukuricu, mäso a čokoládu,“ vysvetlím tete Pat. „Vidíte? To dokazuje, že Kate nemá správny úsudok. Ona rada varí. A často jedáva listovú zeleninu. Z dlhodobého hľadiska je nemožné variť dospelému mužovi, ktorý sa zelenine vyhýba. Logicky teda taký muž nemôže byť pre Kate tá

správna partia. Vedela som, že sa rozídu. Len som to spomenula o niečo skôr, ako bola na to pripravená.“

„Listovú zeleninu,“ zopakuje Stu. „Nie hľuzy?“

„Aj tie.“

„A čo strukoviny?“

„Už ma chápeš.“

„Ako sa jej chlapec volá?“ opýta sa teta Pat.

„Geoff. Píše sa to s g, troma f a nemým P.“ *Pgeoffff*.

„V tom prípade už kvôli Kate dúfam, že tento Geoff s géčkom má rád rozličnú zeleninu,“ povie.

„Dnes večer to zistím,“ prisľúbim. A keď sa teta Pat obráti na odchod, zastavím ju otázkou: „Vedeli ste, že sa tu uvoľnila nitka?“

„Kde?“ podíde bližšie. Ukážem na nitku prstom. „Aha, vidím. Len ju vytiahni.“

Stu pokrčí plecami. „Aj ja som to povedal.“

„Nemôžem. Čo ak nevyjde, ale bude z nej trčať ešte viac? Čo ak sa látka poškodí? Čo ak sa roztrhne celá...“

„Aha.“ Teta Pat natiahne ruku, pretrhne nitku a ja sa zmraším. „A je to,“ vyhlási, venuje mi rýchly úsmev a vyjde z izby.

Pozriem na hodinky. Už je skoro pol šiestej. „Musím ísť.“ Zoskočím z postele, krivo dostúpim a zosypem sa na zem.

Stu sa diabolsky zaškerí a zahrá prvé akordy z Beethovovej *Piatej*.

Da-da-da-dá.

„Dennis DeYoung by mi pomohol,“ zavrčím, zdvihnem sa na nohy, zružovená, ale nezranená, a napravím si okuliare.

„Stu Wagemaker si myslí, že si drevo.“

„Ozaj,“ zastanem pri dverách, „Jen Auerbachová mi dnes

povedala, že sa jej asi páčiš.“

„Nevie to naisto?“

Pokrčím plecami. „Momentálne sa jej páči viac chalanov. V tvojom prípade na tom aj tak nezáleží, lebo som ju varovala, nech ti dá pokoj.“

„Nepovedz. A prečo?“

„Chceš aj iný dôvod ako ten, že chodíš so Sarah Selmanovou?“

„Hej, povedz aj nejaký iný.“

„Vysvetlila som jej, že si študent ako vták – pomiluješ, necháš tak.“

„To teda nie som.“

„Veruže si.“

„Nie,“ zdôrazní. „Nie som taký.“

„Si!“ zakričí Sophie.

„Vidíš?“

„Mýlite sa,“ odsekne a zahrá na klávesoch niekoľko ľahkých tónov.

„Sarah je v tomto kalendárnom roku už tvoja tretia. A je iba marec.“

„Je dvadsiateho piateho,“ ohradí sa. „Navyše, posledný utorok v mesiaci.“

„Utorok v treťom mesiaci roka. Zatiaľ máš skóre jedna baba za mesiac.“ Pre istotu zdvihnem tri prsty. „Treba pokračovať?“

„Nie, lebo sa mylíš, a ja by som bol nerád, keby si sa strápnila.“

„Nemýlim sa,“ nedám sa a Sophie ma podporí.

„Nemýli sa!“

„Už musím ísť,“ poviem. Zakričím Sophie: „Ahoj!“ a v kuchyni ešte pohladkám Mosesa, vyše sedemkilového kocúra Wagemakerovcov, ktorý mi až teraz dovolil, aby som sa ho dotkla, lebo minulý týždeň som mu stúpila na chvost. Dva razy.

Aj Sophie je prelietavá ako vták. Ona aj Stu majú rovnaké plavé vlasy, štíhle postavy, symetrické tváre a príjemné úsmevy. On skladá hudbu. Ona maľuje – keď je šťastná, tak pestré koláže, keď nie je, tmavé krajinky. Keďže oboch poznám odjakživa, povedala by som, že Sophie je, odhladnuc od svojho ľúbostného života, podstatne menej komplikovaná. Nie cica mica, ale ľahťárka, ktorá veselo ignoruje všetko, čo ju nezaujíma a neovplyvňuje.

O Sophie by nikto nepovedal, že to preháňa s rozmyšľaním, a to na nej ja ako neúnavná (ocko by povedal nenapraviteľná) špekulantka obdivujem. Neviem, ako to robí. Nekonečne ma fascinuje.

Teta Pat tvrdí, že Sophie a Stu sa hašteria, pretože sú skoro rovesníci. Je medzi nimi rozdiel trinásť mesiacov. Stu má šestnásť, Sophie pätnásť, o tri mesiace viac ako ja, hoci som v škole o ročník vyššie. Druhú triedu som preskočila a teraz som, tak ako Stu, v treťom ročníku na strednej.

Teta Pat predpovedá, že keď budú mať Stu a Sophie tridsať a dvadsaťdeväť, vlastné rodiny, kariéru a bývanie každý v inom štáte, začnú spolu normálne vychádzať.

Moji rodičia majú dom na druhej strane ulice oproti Wagemakerovcom už takmer dvadsaťdva rokov, a to je aspoň tak dlho, ako ich ja, Kate a najstaršia z nás Maggie voláme teta Pat a strýko Ken.

Preto si všetci v škole myslia, že Stu a Sophie sú naši príbuzní. Bratranec a sesternica. Nechávame ich v tom. Je ľahšie šíriť tento nezmysel ako vysvetľovať zložitosť takého blízkeho vzťahu, ktorý by mal byť príbuzenský, ale nie je.

Vyjdem od Wagemakerovcov a vykročím na cestu. Je vlhko a chladno, vo vzduchu cítiť typický marcový dážď. V mysli sa vrátim k dileme, ktorá ma vyviedla zo Sophinej izby, kde som počúvala jej nadšené rozprávanie o poslednom rozchode, ktoré zahŕňalo aj opis *toho potkana*, čo *má nos večne zaborený v syre*, rovno do Stuovej izby, kde som sa pokúsila vytvoriť vzorec, ktorý Stu pokladá za nezvládnuteľný. Podľa mňa sa však mýli. Musí predsa existovať nejaký spôsob, ako jednoznačne určiť, či som za svojich pätnásť a takmer pol roka zjedla celého potkana.

DRUHÁ KAPITOLA

Viem určiť, akú veľkosť má priemerný potkan. To je jednoduché. Nedokážem však zistiť, ako často padajú do prepraviek v mäsokombinátoch ani koľko ráz som zjedla mäsový výrobok z továrne, kde sa potkany náhodne stávajú súčasťou týchto produktov, spolu s údajom o tom, ako často moja mama kupuje isté značky v istých obchodoch. A to všetko ešte závisí od predpokladu, že potkany do tých prepraviek vôbec padajú a potom sa ocitajú v párkoch a vo fašírkach, ktoré v podobe hotdogov a hamburgerov konzumujem. Takže sa zdá, že Stu má pravdu. Je v tom priveľa premenných a jednoducho budem musieť žiť ďalej bez tohto poznania. Alebo to môžem len odhadnúť.

Odhadovanie však z duše nenávidím a nenávidím aj tipovanie, oveľa viac mi vyhovuje výstižnosť matematických vzorcov a presného prekladu. Matematika je jazyk a jazyky mám rada. Aha, koľko cudzích slov som dnes použila:

hieroglyfy – z gréčtiny
pončo – zo španielčiny
ansámbel – z francúzštiny
concerto – z taliančiny
menuet – z francúzštiny

hamburger – z nemčiny

Pgeofff – z josijčiny.

No najgeniálnejšie slovo na svete je típí. Pochádza z jazyka Siousov. Aj keby som sa narodila v rodine po francúzsky hovoriacich pastierov kôz vo švajčiarskych Alpách, aj tak by mi stačilo raz počuť slovo típí a hneď by som vedela, čo označuje. Típí je úplne jasné. Nikoho nezmätie. Je to stelesnenie lingvistickej vznešenosti.

Típí.

Kiežby bol každý jazyk taký zrozumiteľný ako ten, ktorým hovoria Siouxovia.

Do kuchyne vojdem zadnými dverami a som tam dosť dlho sama, aby som vydedukovala, čo dnes máme na večeru. Mama mi pripravila jednoduchý kulinársky vzorec s obmedzeným počtom premenných. Na základe juxtapozície mletého mäsa, cibule a čerstvých paradajok v chladničke, ako aj červenej fazule a korenia na linke usúdím, že nás čaká čili. (Možno so stopovým množstvom potkania mäsa. To sa fakt nikdy nedozviem.) Moji rodičia sa väčšinou pred šiestou večer domov nevracajú. Čili treba dlho pomaličky variť, tak sa rýchlo púšťam do práce, napokon, už je zo mňa slušná *sous-chef*, pomocná kuchárka, ktorej prácu sestry aj matka často využívajú.

Sotva stihnem položiť na sporák vhodný hrniec, cez zadné dvere ľahučkým krokom vbehne Kate. Mobil nesie v ruke, akoby to bola vysielacia.

„Nie,“ povie doň a položí na stôl kabelku aj aktovku. „V utorok som v Cincinnati, v stredu v Daytone, vo štvrtok mi väčšinu dňa zhltnie školenie, čo znamená, že ťa môžem zaradiť len na pondelok alebo na piatok.“ Obdarí ma úsmevom, poše

mi vzdušný bozk, ukáže na telefón, bezmocne zdvihne ruky nad hlavu, zagúľa očami, až sa musím usmiať, a so spýtavým pohľadom ukáže na hrniec.

„Čili,“ poviem.

„Nie,“ dôrazne vysvetľuje do telefónu. „Už som uňho v ordinácii bola tri razy a zakaždým ma nechal čakať vyše hodiny. Nemienim sa ospravedlňovať za to, že svoj čas si vážim rovnako ako ten jeho.“ Mobil si pritisne plecť k uchu a šikovne vytiahne z chladničky mäso aj cibuľu. Ja pri tej príležitosti vyslobodím paradajky. „A aj tak nemieni presedlať z *prasacitocínu*,“ či niečo také. Dodá názov lieku, ktorý som v živote nepočula, a naleje do hrnca trochu olivového oleja. Potom mi už len gestami signalizuje postup prípravy večere a ja poslúcham. Zloží, keď je cibuľa dohneda osmažená a všetky paradajky nadrobno nasekané.

„Takže,“ vyhlási a venuje mi žiarivý úsmev, „ahoj.“

Dostanem od nej aj skutočný bozk a vzápätí jej položím otázku, koľko kíľ mletého mäsa asi za život zjedla.

Kate je zástupkyňou farmaceutickej firmy, takže večne otravuje lekárov v ordináciách aj v nemocniciach. Natíska im najnovšie lieky proti plešiveniu alebo vaginálnej suchosti.

Mne stále nosí zápisníky a perá, vždy s menami a komplikovanými logami liekov. Oblúbila som si najmä stredne veľký zápisník s veľkými modrými písmenami v hlavičke každej stránky – *CYLAXIPRO: Jediná denná dávka obmedzí výskyt herpesu*. Prosila som mamu, aby mi na tie papiere písala ospravedlnenky do školy, ale odmietla. Zato som vlani na jeden napísala poďakovanie za gratuláciu k narodeniu strýkovi Vicovi a tete Toot. Poslali mi desať dolárov a pohľadnicu s opičkou, obidva dary som srdečne uvítala, a tak som im to aj napísala.

No potom som musela na listovom papieri, ktorý mi vybrala mama, napísať ospravedlnenie za to, že som v poďakovaní nezdvorilo spomenula genitálny herpes a rolu, ktorú v boji proti nemu zohráva naša Kate.

Odvtedy sú na väčšine mojich pier a zápisníkov len mená liekov proti alergii alebo vysokému cholesterolu.

Dnes bude mama doma skôr ako ocko. Štyri dni do týždňa vyučuje budúce zdravotné sestry na Ohiojskej štátnej univerzite, má to od nás asi polhodinu cesty, lebo škola stojí v starej predmestskej štvrti Bexley. No aj tak mi to pripadá bližšie ako tá pätnásťminútová vzdialenosť do centra Columbusu, kde má svoj byt Kate. Odkedy sa Kate od nás odsťahovala, akoby žila v inom svete. Na večeru chodievala čoraz zriedkavejšie, všetko závisí od práce a frajerov, čo jedia len kukuricu alebo trpia chorobami, o ktorých ona odmieta hovoriť.

O pol ôsmej – podľa ocka je to čas večere pre všetkých kozmopolitov, akurát že to nemyslí úplne vážne – sme všetci štyria Sheridanovci pekne usadení za kuchynským stolom a Kate vyzerá až priveľmi uchvátená pariacim sa čili. Okej, je dobré, ale zase nijaký nebeský pokrm.

„Myslím na Geoffa,“ povie mame, keď si od nej vypočuje, že vyzerá šťastná.

„Aj ja som naňho predtým myslela,“ ozvem sa, „ale stavím sa, že inak ako ty.“

„Josie,“ hravo ma pokarhá. „Určite si ho oblúbiš.“

„Kedy sa zoznámime?“

„Nuž,“ nadýchne sa a s očakávaním pozrie na mamu a ocka. „Chcela som ho v piatok pozvať sem. Napríklad na večeru? Čo poviete na veľkú rodinnú večeru?“

Veľká rodinná večera je v jazyku Sheridanovcov toto: mama, ocko, Maggie s manželom Rossom, Kate a ja. Miestnosť bude plná vysokých ľudí a rečí, takže výsledným dojmom bude ešte väčšia tlačienica. Akoby nás bolo viac ako šesť.

Mama a otec si vymenia sekundové pohľady a zvláštne nepatrné prikývnutia, ktoré si Kate vôbec nevšímne.

„Dobrý nápad,“ odsúhlasí mama. „Máš nejaké mimoriadne požiadavky na jedlo?“

„Špagety!“ veselo dvojhlasne odpovieme – ja a Kate –, pretože špagety sú rodinnou voľbou pri každej mimoriadnej príležitosti, ktorá si nutne nevyžaduje, aby sme doprostred stola vystavili obrovskú opečenú zvieraciú mŕtvolu. Väčšina ľudí nepovažuje špagety za slávnostné jedlo, ale väčšina ľudí neochutnala maminu domácu omáčku. Teta Pat tvrdí, že mama by ju mala predávať, a mama tú pochvalu zakaždým prijme len s miernym náznakom samolúbosti. No musí to byť hlboko zakorenená samolúboť, keď sa vôbec prejaví.

Kate nás počas večere do omrzenia zabáva vymenúvaním Pgeoffových hmľistých, ale zato mimoriadnych vlastností – krásny, geniálny, zaujímavý, geniálny, krásny. Takže plány na piatkovú veľkú rodinnú večeru sú už pevné.

„Zostaneš tu dnes na noc?“ pozrie ocko na Kate a potom na hodinky a čas ešte porovná s časom na nástenných hodinách v kuchyni. V našej tajnej sheridanovskej reči to znamená: rob, čo chceš, ale teraz je najvyšší čas, aby si sa rozhodla.

„Jasné, že zostane!“ odpoviem za ňu a chytím ju za ruku. „Pod!“ Nato vybehneme na poschodie do mojej izby.

Vyskočím na posteľ, sadnem si na päty, posuniem si okuliare a vrhnem sa na ňu: „A teraz mi vysyp o Pgeoffovi všetko, čo si našim zatajila.“